N°. 141. 1846.

BREDASCHE COURANT.

STAAT- LETTERKUNDIG EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Zondag 29 November.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 26sten November.

De *Moniteur* behelst eene ordonnantie van den 22sten dezer, betrekkelijk de uitvoering der wet van 3 Julij jl., waarbij het effectief onzer zeemagt bepaald wordt op 40 linieschepen en 50 fregatten.

— Volgens onderscheidene Parijssche dagbladen heeft de Engelsche gezant aldaar, lord *Normanby*, den 23sten November aan den minister *Guizot* mededeeling gedaan van de nota, die de minister *Palmerston* bij het Oostenrijksche kabinet ter zake der inlijving van Krakau, heeft ingezonden. De *Presse* zegt, dat dit protest in zeer krachtige bewoordingen is gesteld. Hetzelfde blad deelt te dezer zake de bijzonderheid mede, dat het feit, waartegen Engeland thans protesteert, eigenlijk het gevolg is van eene belofte, door den minister *Guizot* in de kamer der afgevaardigden gedaan, dat er een Fransch konsul naar Warschau zou worden gezonden.

Intusschen verzekerde gisteren de *Constitutionnel* op nieuw, dat het britsch gouvernement het voorstel aan hetzelve door den Franschen zaakgelastigde *de Jarnac* gedaan, om gemeenschappelijk tegen de inlijving van Krakau te protesteren, van de hand gewezen had; een berigt reeds vroeger door den *Morning Cronicle* gegeven. Van den anderen kant had men hier uit de engelsche bladen vernomen, dat onze gezant te Londen, de graaf *St. Aulaire*, op zijn verzoek, 't zij dan om personele of om staatkundige beweegredenen, zou terug ontboden worden. De heden alhier uit Engeland ontvangen berigten weêrspreken echter ten stelligste het laatstvermeld gerucht, terwijl de toon der engelsche bladen in de twee laatste dagen geheel anders ten opzigte van Frankrijk geworden is, en duidelijk schijnt aan te kondigen, dat het gebeurde met Krakau tot eene toenadering tusschen Frankrijk en Engeland zal leiden. Wat er voor 'toverige van een gemeenschappelijk protest zal worden, dit schijnt vrij zeker, dat ons kabinet aan de mogendheden die de verdragen van 1815 sloten, een manifest wil rigten om te verklaren dat het die verdragen als niet gesloten beschouwt, voor zooveel Frankrijk aangaat, en dat het terstond de vestingwerken van Huningen zal doen herstellen.

Men heeft hier ook van eene aanstaande verandering in het kabinet gesproken, waartoe een bezoek dat de graaf *Molé* bij den koning heeft afgelegd, aanleiding heeft gegeven. Die verandering zou in verband staan met den wensch des konings, om de naauwe vriendschapsbetrekking met Engeland weder aan te knoopen. Die geruchten vinden echter over 't geheel weinig geloof.

— De attaché bij de fransche legatie te Londen *d'Astorg*, is alhier met depeches aangekomen van onzen zaakgelastigde *de Jarnac*, aan den heer *Guizot*; men wil dat deze depeches onder anderen ook in eene nota bestaan van het britsch gouvernement opzigtelijk Krakau.

— De associatie voor den vrijen handel, waarvan men in de jongste twee maanden niet meer gehoord had, heeft gisteren, onder voorzitting van den graaf *d'Harcourt*, weder eene bijeenkomst gehouden, en hebben gemelde graaf, alsmede de heeren *Faucher*, *Ortolan* en *Blanqui* het woord gevoerd.

— De Beij van Tunis heeft heden het hotel der Invaliden bezocht; hij werd er door den gouverneur en diens staf ontvangen.

— Ons gouvernement heeft een gezant naar Marocco gezonden, om in persoon zijn last bij den keizer over te brengen. Tot nog toe hadden de gezanten de reis slechts tot Fez en Mequinez gedaan.

— De aanvoer van vreemd graan in Marseille houdt steeds aan. Men rekende de aangebragte hoeveelheid, van den 28sten October tot den 17den November, op bijna 1,200,000 hectoliters.

— Een dagblad behelst het volgende: »Men deelt ons een berigt mede hetwelk onder onze bekwaamste kustenaars en onze voornaamste schilders veel deelneming verwekt, namelijk dat de heer *Heidemans*, een jong schilder, die te Amsterdam geboren is en buitenslands den schitterenden roem der nederlandsche schilders met eer ophoudt, te Parijs is aangekomen. Vóór zijn vertrek uit 's Gravenhage, waar hij eenigen tijd vertoefde, bood eene in die stad gevestigde vereeniging van kunstenaars hem een prachtig banket aan. Het onthaal, hetwelk men hem in de hoofdstad der fraaije kunsten bereidt, zal, wij twijfelen er niet aan, zijnen grooten roem waardig zijn. Verscheiden bewonderenswaardige portretten van den heer *Heidemans* hebben dit jaar op de tentoonstelling te Amsterdam geprijkt. Ware kenners verklaren, dat deze jeugdige kunstenaar ontegenzeggelijk de eerste miniatuurschilder is, waarop Nederland roem draagt. Hij heeft verscheiden doorluchtige personen van Engeland uitgeschilderd. Eenige portretten, welke hij gedurende zijn verblijf te 's Gravenhage vervaardigde, verwierven hem de vleijendste loftuitingen van wege den Koning der Nederlanden, en men weet dat deze Vorst ware verdiensten op prijs weet te schatten."

— De berigten uit Madrid houden niets bijzonders.

— De jongste alhier uit Lissabon ontvangen berigten vermelden, dat de met eene zending belaste engelsche kolonel *Wijlde*, na eene lange conferentie met de koningin, zoowel den hertog *van Saldanha* als den graaf *das Antas* in hunne hoofdkwartieren had bezocht. Laatstgenoemde zou den kolonel zeer beleefd ontvangen en hem aangespoord hebben zich naar Oporto te begeven, en zich aldaar met de junta te verstaan, daar hij-zelf, zonder de junta, niets kon beslissen.

— Ter beurze waren genoteerd: 5 pCt. 117,40; 3 pCt. 82,10; Nap. r. 102,10; Rom. L. 97⅞.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 25sten November.

In een door de Augsburger *Allgemeine Zeitung* medegedeeld berigt betrekkelijk de inbezitneming van Krakau door Oostenrijk, leest men het volgende:

» Het besluit tot opheffing der republiek was, naar men verzekert, reeds twee of drie maanden geleden genomen; maar de twee Duitsche mogendheden moeten er op hebben aangedrongen, dat de zaak andermaal bij de conferentie te Weenen in overweging zou worden genomen, ten einde na rijp beraad te beslissen of deze uiterste maatregel niet zou kunnen vermijd worden. De beraadslagingen dier conferentie hadden insgelijks ten gevolge, dat zij zich voor eene onvoorwaardelijke opheffing van den vrijen Staat verklaarde. Ook de berigten, van de overheden in de gezamenlijke Poolsche gewesten ingewonnen, stemden naar men verneemt daaromtrent overeen, dat zoo lang Krakau zijne onafhankelijkheid behield, aan eene duurzame handhaving der rust en orde in de verschillende gedeelten van het voormalige Polen, niet te denken viel. Verscheiden berigten van het voorloopig bestuur van Krakau, over de onmogelijkheid om eene goede politie te handhaven, zoolang de onzekerheid van den voorloopigen staat van zaken voortduurde, en de onafgebroken woelingen van de zendelingen der Poolsche propaganda, gepaard aan den aandrang van de zijde van Rusland, schijnen de uitvoering van het besluit bespoedigd te hebben.

» Ter vereffening van de vergrooting van grondgebied, die Oostenrijk door de inlijving van Krakau erlangt, zal Pruissen de heerlijkheid Hotzenplotz, een bij Oostenrijksch Silezie behoorend district, en Rusland een klein gedeelte van Gallicie ten noorden van Tarnopel ontvangen."

— De Oostenrijksche *Beobachter* welke den 19den November de te Krakau afgekondigde bekendmakingen heeft medegedeeld, behelst in zijn Nommer van den 20sten een uitvoerig artikel, ter toelichting van het besluit der mogendheden.

— Uit Bruck in Stiermarken meldt men van den 16den November, dat aldaar dien morgen de inzegening van het huwelijk des Hertogs *van Bordeaux* met de Prinses *Therèse* van Modena, in de kerk der Minoriten, had plaats gehad. Terstond na den afloop der plegtigheid, was het jonggehuwde paar vertrokken.

— Uit Weenen meldt men van den 20sten dezer:

»In den nacht van den 18den op den 19den November heeft alhier H. K. H. de Grootvorstin *Maria*, oudste dochter van HH. KK. HH. den Grootvorst *Michael* en de Grootvorstin *Helena* van Rusland, in het 22ste jaar haars levens, hare aardsche loopbaan volbragt. De doorluchtige afgestorvene was voor omstreeks twee maanden reeds ziek uit Ischl hier aangekomen, en alle kunst der geneesheeren was onvermogend haar leven te redden. De smart van hare doorluchtige ouders, is onbeschrijfelijk, en wordt door het Oostenrijksche hof, hetwelk onafgebroken de hartelijkste belangstelling in de doorluchtige zieke betoond had, en door de bewoners dezer hoofdstad op het levendigst gedeeld."

— Uit Rome wordt gemeld, dat Z. H. de Paus, bij gelegenheid van het feest der inbezitneming van het Lateraan, aan de veroordeelde misdadigers (met uitzondering der dieven en roovers) eene vermindering van straf, tot op de helft, verleend heeft. De veroordeelingen tot levenslange galeistraf zijn veranderd in eene straf van 20 jaren. Den 11den hebben ruim 700 personen, meerendeels uit de provincien gekomen, om bij de voormelde plegtigheid tegenwoordig te zijn, te Rome een prachtig feestmaal gehouden.

ENGELAND.

LONDEN, den 25sten November.

Volgens de verzekering van verscheidene ochtendbladen, zou de fransche gezant de *St Aulaire* teruggeroepen zijn. De *Times* en de andere bladen weêrspreken thans stellig dit gerucht.

Over 'tgeheel is de toon der dagbladen jegens Frankrijk veel veranderd en in een' gematigder geest geworden, hetgeen aan eene toenadering tusschen de beide gouvernementen, sedert het gebeurde met Krakau doet gelooven. In den *Times* onder anderen leest men:

»Zeker zal men het wel onmogelijk achten, dat een oogenblikkelijk geschil, gelijk dat voortvloeijende uit de Spaansche huwelijken, die betrekkingen tusschen twee landen zouden moeten [illegible], welke op de ware grondslagen van derzelver staatkundig aanwezen en maatschappelijke behoeften gegrond zijn. Een minister van Engeland of Frankrijk zou zich van zijnen pligt jegens het Volk en de Kroon, die hij dient, zeer kwalijk kwijten, indien hij al de punten, waaromtrent beide Mogendheden overeenstemmen, opofferde om het ééne punt, weswege zij verschillen. Juist de gebeurtenis van Krakau's vernietiging is een doorslaand bewijs van het gebruik, dat andere Mogendheden van onze verschillen kunnen maken; maar die verschillen liggen, het strekt ons tot voldoening dit te vinden, niet zoo diep, om de kracht te verdoven of te verzwakken, welke in de verontwaardiging ademende vertoogen gelegen is, waarmede de Engelsche en Fransche regeringen gereed zijn, en moeten zijn, om zulk eene schending van het Europesche staatsregt te treffen. Wij zijn dan ook overtuigd, dat er geen vriend van den vrede der wereld is, die zich niet verheugen zal, dat Frankrijks invloed niet verloren is voor de goede zaak, en waarschijnlijk gezamenlijk met ons zal worden uitgeoefend."

— Naar verzekert wordt zijn, alvorens het Hof naar het eiland Wight vertrok, bevelen gegeven om onverwijld vertrekken op het kasteel van Windsor in gereedheid te brengen, voor het geval dat de Koningin van Portugal en haar Gemaal het noodig achten mogten van de Engelsche gastvrijheid gebruik te maken. Ook voor de ontvangst der vier Zonen en twee Dochters van genoemde HH. MM. zouden schikkingen gemaakt wezen, en de zending van kolonel *Wylde* naar Lissabon, geen ander doel gehad hebben dan het doen van dit aanbod. — Koning *Ferdinand* is de volle neef van prins *Albert*.

Intusschen luiden de jongste berigten niet ongunstiger voor de zaak van koningin *Maria*. Den 17den was Lissabon nog rustig; tusschen de koninklijke troepen, onder *Saldanha*, en de insurgenten, was het nog tot geen treffen gekomen, en men begon hoop op eene minnelijke schikking te voeden. Het engelsch eskader negen schepen sterk, lag den 16den steeds op den Taag voor anker. Het verhaal wegens het schieten op een Noord-Amerikaansch fregat te Oporto, wordt door deze brieven gelogenstraft.

— De graaf *de Montemolin*, of, zoo als zijne aanhangers hem noemen, *Karel Lodewijk*, regtens Koning van Spanje, is laatstleden zondag alhier gearriveerd. Hij reist onder strikt *incognito*, en wordt alleen door den generaal *Montenegro*, en zijnen geheimsecretaris, don *Romualdo Mon*, vergezeld. De markies van *Villa Franca* was eenige dagen vroeger hier aangekomen.

— Den 20 dezer heeft te Liverpool een der hevigste stormen gewoed die iemand zich herinnerde aldaar bijgewoond te hebben. Hij ontstond des morgens ten drie ure uit het zuid-oosten, en hield, terwijl de wind van lieverlede zuid-west werd, tot laat in den namiddag aan. Vele vaartuigen op de rivier hebben groote schade geleden, maar men heeft gelukkig geen verlies van menschen te betreuren. Eene groote menigte, waaronder vele vrouwen, die den storm niet vreesden, hadden zich naar den oeverkant begeven, om het indrukwekkend schouwspel zijner vreeselijke uitwerkselen gade te slaan.

— Onze bladen hechten aan de laatste berigten uit Britsch Indie van den 15den October, vrij veel gewigt. Men weet dat die tijdingen eene nieuwe gewapende tusschenkomst der Britten in de zaken van het voormalig rijk van Lahore vermelden, welke tusschenkomst juist plaats heeft, nu de Britsche troepen dat rijk stonden te verlaten. De tusschenkomst is een gevolg van de in Maart jl. na de overwinningen door de Engelschen destijds op de Sikhs behaald, geslotene verdragen. Bij die verdragen heeft Engeland een deel van het voormalig rijk van Lahore bij zijn eigen Indisch rijk ingelijfd, in een ander deel, van hetwelk Lahore de hoofdstad bleef, de vorige regering gelaten, en over een derde deel zekeren *Gholab-Sing* tot beheerscher gesteld. Aan dezen laatste, is onder anderen de beroemde valei van Cachemire toegevallen, maar nu is daar een opstand ontstaan, waarbij *Gholab-Sing* het onderspit heeft gedolven; en deze heeft dien ten gevolge, zich beroepende op de bestaande verdragen, waarbij zijne bezittingen werden verwaarborgd, de hulp van Engeland gevraagd. De Britsch-Indische regering heeft dadelijk den gevraagden onderstand verleend, en 6000 man onder generaal *Wheeler* naar de Staten van *Gholab-Sing* gezonden. De laatste heeft te gelijk van de zijde der tegenwoordige beheerschers van Lahore 10,000 man hulp erlangd. De moeijelijkheid is nu echter, dat Cachemire slechts door een klein aantal bergpassen te bereiken is, welke bergpassen gedurende den winter naauwelijks genaakbaar zijn. Ook geldt het hier weder een godsdienst-oorlog, daar de opstandelingen in Cachemire het echte mohammedanismus voorstaan en dus de Sikhs voor ketters houden. Men ziet daarom nadere tijdingen wegens dezen oorlog met verlangen te gemoet en er zijn reeds Londensche bladen, die niet onduidelijk te kennen geven, dat eene regtstreeksche inbezitneming van geheel het voormalige rijk van Lahore te verkiezen was boven zulke ingewikkelde betrekkingen, als waarin Engeland zich thans daar bevindt. Ook in Nepaul, den belangrijksten Staat van Hindostan, die nog een zweem van onafhankelijkheid behouden heeft, zijn zeer bloedige tooneelen voorgevallen. De minnaar der daar regerende Koningin is vermoord, waarop deze vorstin daarover wraak genomen heeft, door haren eersten minister en honderden andere personen van aanzien te laten ter dood brengen. De Britsch-Indische regering is, volgens deze berigten, in ernstige finantiele moeijelijkheden gewikkeld en vindt groot bezwaar in het sluiten der geldleeningen, waaraan zij behoefte heeft.

— Volgens de laatste berigten uit Ierland, is de invloed van *O'Connell* in den laatsten tijd daar aanmerkelijk verminderd. De strijd dien hij voortdurend met het zoogenaamde jeugdige Ierland te voeren heeft, schijnt daartoe veel bij te dragen. Men beschuldigt hem van die zijde van verkeerd beheer der gelden, die door het Iersche volk als de zoogenaamde schatting voor de intrekking der unie zijn opgebragt, en die in de laatste jaren meer dan 200,000 ponden sterling hebben bedragen. Ook duidt men het hem euvel, dat hij voor zijne zonen en bloedverwanten onderscheidene winstgevende betrekkingen van het tegenwoordig ministerie der whigs heeft weten te verwerven. Aan den anderen kant laat het jeugdige Ierland zich van eene ongunstige zijde kennen, daar het thans heimelijk werkt, om de bevolking van sommige graafschappen van wapenen te voorzien.

— Gisteren waren de 3 pCt. gec. $94^{3}/_{8}$; Ned. $2^{1}/_{2}$ pCt. $59^{1}/_{4}$; Mexico $21^{7}/_{8}$; Portugal 4 pC. $36^{1}/_{2}$; Spanje $25^{7}/_{8}$.

BELGIE.

BRUSSEL, den 27sten November.

De Belgische kamer van vertegenwoordigers heeft in hare zitting van den 23sten November de begrooting voor de openbare schuld over 1847 aangenomen. Het cijfer dier begrooting, dat is de jaar-

lijksche renten der staatsschuld, zijn blijkens deze begrooting, tot 31,631,691 franken geklommen. Bij de beraadslaging daarover, heeft de heer *de Brouckere* eenige aanmerking gemaakt op de gestadige vermeerdering der vlottende schuld in Belgie, zijnde het kapitaal der uitgegevene bons op de schatkist, hetwelk laatstelijk 14½ millioen franken bedroeg, voor 1847 tot 19 millioen verhoogd. De minister van finantiën heeft beweerd, dat de beginselen van spaarzaamheid medebragten, om de uitgaven voor openbare werken bij voorkeur met bons op de schatkist te dekken; doch dat hij zich anders verbond, om de vlottende schuld zoo veel mogelijk op een laag cijfer te houden.

Gisteren is de kamer begonnen over het budget van buitenlandsche zaken te beraadslagen.

— De belgische spoorweg heeft over de afgeloopene maand October fr. 1,295,666 opgebragt. Die uitkomst wordt door de Belgische bladen als zeer gunstig beschouwd. Nog verdient opmerking, dat de vermeerdering van ontvangsten vooral ook is toe te schrijven aan het gestadig toenemend vervoer van eigenlijke koopwaren langs den spoorweg. Alleen in October 1846 zijn 69,470,398 Nederlandsche ponden zulke koopwaren met spoortreinen in Belgie vervoerd; welk cijfer hooger is dan dat, hetwelk ooit te voren in een enkele maand was bereikt.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 28sten November.

Op den 25sten dezer overleed alhier aan eene uitterende ziekte, in den ouderdom van slechts ruim 49 jaren, de Wel Eerwaarde heer *J. C. Hessels*, in leven Roomsch-Katholijk Priester en Pastoor der St. Antonius-Parochie te dezer stede. — Slechts korten tijd vermogt die gemeente zich in het bezit van dezen waardigen herder verheugen, daar de overledene eerst sedert 16 maanden in opgemelde betrekking mogt worden aangesteld. Hoogst gevoelig treft niettemin deze slag aan alle zijne onderhoorige parochianen, welker hoogachting de overledene in ruime mate genoot, en zich dan ook gedurende het langdurig tijdvak, dat hij met hen verkeerde, ten volle had weten waardig te maken, als hebbende vóór de laatste aanvaarding der pastorale functien, sedert meer dan 20 jaren zijne zorgen tot welzijn derzelfde gemeente met onvermoeide pogingen aangewend. Te wenschen is, dat de opgemelde gemeente alsnu weldra den overledene, door eenen hem allezins waardigen herder moge zien opgevolgd, en zich dan ook langer dan nu laatstelijk in zijn bezit moge verblijden.

— Bij een dezer dagen genomen besluit, heeft Zijne Majesteit goedgevonden: tot secretaris der gemeente Ossendrecht, in plaats van *A. Berger*, te benoemen *H. A. Adan*; tot secretaris der gemeente Sprang, in plaats van *J. van den Hoek*, vroeger uit die betrekking eervol ontslagen, te benoemen *J. Dorrenboom Jz.*

— Bij Koninklijk besluit van 12 November 1846, nº. 64, is tot vice-president der commissie van administratie over het burgerlijk en militair huis van verzekering te Utrecht, in plaats van wijlen den heer mr. *J. de Kock*, benoemd de heer mr. *Pieter Ras*, thans lid van dezelve commissie, en ter vervanging van laatstgemelden, tot lid van gezegde commissie van administratie, de heer *Nicolaas Paulus Visscher*, medicinæ doctor aldaar.

— Het verblijf van Z. M. den Koning te Vaeshartelt is niet zonder gelukkig gevolg voor de armen gebleven. Men schrijft namelijk uit Maastricht, dat Hoogstdezelve eene som van ƒ 500 aan de behoeftigen der gemeente Meerssen heeft geschonken.

— Z. Exc. *G.* graaf *Schimmelpenninck*, buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister van Z. M. bij het Engelsche hof, is Woensdag, met de stoomboot *de Batavier*, naar Londen vertrokken.

— Uit eene aan de gouverneurs der provincien gerigte missive van den secretaris-generaal, waarnemende *ad interim* de betrekking van Minister van binnenlandsche zaken, van den 7 October 1846, betreffende het bedrag der geldboeten, op de overtreding eener plaatselijke verordening gesteld, welke ten behoeve van de gemeentekassen vervallen, blijkt: dat, Z. M. na ook den Raad van State te hebben gehoord, heeft beslist, dat, zoodra op de overtreding eener plaatselijke politie-verordening eene hoogere geldboete wordt gesteld dan in art. 46 *b* van het wetboek van strafregt is aangewezen, de gemeenteraden onbevoegd zijn te verklaren, dat die boete aan de gemeentekassen zal worden toegerekend, ten ware deze daartoe, uit eene of andere speciale wet, de bevoegdheid ontleend hebben, of dit verval aan de gemeentekassen reeds uitdrukkelijk in zoodanige wet mogt zijn voorgeschreven; waaruit volgt, dat, in den regel alle politie-boeten, welke meer dan 15 franken bedragen, in 's Rijks kas moeten worden gestort.

— Het departement van Oorlog heeft de chefs der verschillende korpsen van het leger gemagtigd, om aan de militiens der ligting van 1843, die verlof mogten vragen tot het aangaan van een huwelijk, de vereischte vergunning daartoe te verleenen, onder beding nogtans, dat de belanghebbende manschappen, *casu quo*, vooraf hunne schuld op het kleeding- en reparatie-fonds aanzuiveren. De zoodanigen, die buiten staat zijn, aan deze bepaling te voldoen, kunnen, desniettemin, deze toestemming erlangen, mits hun onvermogen stavende door een bewijs, afgegeven door de hiertoe bevoegde autoriteit.

— Een der Couranten berigt het volgende: »In den loop der tegenwoordige Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, zal eene wets-voordragt worden gedaan tot verhooging van het 8ste hoofdstuk der staatsbegrooting (marine) voor 1847, met eene som van ƒ 100,000, en zulks om te voorzien in het een derde gedeelte der kosten, welke, na aanneming der begrooting van 1846 en 1847, noodzakelijk zijn bevonden tot herstelling van de groote zeesluis der maritime dokhaven te Vlissingen. Zoo men verder verneemt, moet de toestand van die sluis en verdere aanhoorigheden zeer dringend voorziening vorderen, en moeten de bestaande gebreken van dien bedenkelijken aard zijn, dat, bij het achterwege laten van een spoedig aangevangen en voltooid herstel, niet alleen de stad Vlissingen gevaar zou loopen om bij onverhoopte doorbraak grootendeels onder water te loopen, maar dat ook beduidende schade zou kunnen worden toegebragt aan de maritime inrigtingen en aan de dokhaven aldaar. Waarschijnlijk zullen de overige twee derden der benoodigde som op de begrooting voor 1848 en 1849 uitgetrokken worden."

— Men leest in de *Rotterdamsche Stads-Courant*: »Hoezeer thans vrij algemeen over gebrek aan klinkende munt geklaagd wordt, kunnen wij echter, volgens berigten, op welke wij vermeenen staat te mogen maken, de verzekering geven, dat bereids meer dan ruim de helft der ingewisselde oude muntspecie door nieuwe vervangen is. De tot nu toe ingewisselde munt bedraagt 38 millioen, en ruim 20 millioen aan nieuwe gemunte specien zijn bereids in circulatie gebragt. Voorts kunnen wij, volgens diezelfde berigten, de verzekering geven, dat aan 's Rijks munt te Utrecht, wekelijks gemiddeld voor een half millioen nieuwe specie wordt vervaardigd en onmiddellijk in omloop gebragt.

— Aan de *Nederlandsche Stoompost* is, door eene geachte hand, het volgende ter plaatsing toegezonden:

»Daar het bekend is dat van de verschillende reeds ingewisselde oude muntspecien, nog kleine hoeveelheden bij eenige personen voorhanden zijn, zoo kan het voor hen niet onbelangrijk zijn met de wezenlijke waarde in zilver van zulke stukken bekend gemaakt en daardoor voor mogelijk misbruik gewaarborgd te worden.

»De hieronder staande specien hebben per wigtje (nederl. gewigt) de volgende waarde: 3 en 1 guldenstukken, per wigtje 9.⁵/₁₀ *cent*; daalders 9.⁴/₁₀ *cent*; rijksdaalders en zeeuwen 9.0 *cent*; 28-stuiverstukken 7.0 *cent* en dubbeltjes 6.⁸/₁₀ *cent*."

— Den 17 dezer is te Amsterdam overleden de heer *W. Tieman*, ridder der Militaire Willemsorde, schout-bij-nacht in dienst van Z. M. de Koning der Nederlanden, in den ouderdom van 68 jaren.

— Uit Arnhem verneemt men dat de kapellaan *Gepkens*, wegens poging tot doodslag met voorbedachten rade ter dood veroordeeld, van dat vonnis cassatie heeft aangeteekend. Te Groenlo is de rust niet verder gestoord geworden.

— In den *Tielschen Nieuwsbode* leest men:

» Wij vernemen, dat het plan eener nieuwe haven, door het gouvernement voorgesteld, in de afgeloopene week bij den Raad dezer stad volkomen is goedgekeurd, en dat van wege de stadsregering aanzienlijke bijdragen zijn aangeboden, om deze zaak te bevorderen, zoodat wij gegronde hoop meenen te hebben, dat deze, niet alleen voor deze stad wenschelijke, maar voor den handel en scheepvaart in het algemeen, allernoodzakelijkste, nieuwe inrigting, ten spoedigste zal tot stand komen.

»Volgens het voorgestelde en reeds aangenomen plan, zal de nieuwe haven zulk eenen grooten omvang hebben en zoo zijn ingerigt, dat zij voor een aanzienlijk aantal groote schepen en stoombooten in den winter, en ten alle tijde, eene volkomen veilige schuilplaats zal wezen, iets hetwelk tegenwoordig tusschen Rotterdam en Lobith langs den geheelen waaloever niet bestaat."

— Uit Sneek schrijft men van den 24sten November:

» Het tegenwoordig jaar 1846 is mede merkwaardig om den langen tijd, dat de landman zijn vee heeft kunnen laten grazen. Nog ziet men, heinde en ver om onze stad, zelfs melkvee weiden, en er zijn landlieden, die van dit voorregt reeds ruim dertig weken genot hebben gehad, daar dezulken reeds in het

aatst van Maart of het begin van April dezes jaars hunne stallen ontruimden. — De greidboer trouwens in onze provincie, heeft in dit jaar, in allen opzigte, ruimen zegen genoten en buitengewone voordeelen hebben dezen tak van bestaan onderscheiden. Bij overvloedig voedsel voor zijn vee, vond hij een goed gemak; en al zijne voortbrengselen stonden aanhoudend hoog in prijs, terwijl zelfs één produkt, de Friesche kaas namelijk, eene doorgaande nimmer gekende duurte bereikte."

— Men meldt uit Vlissingen van den 24sten dezer:

» Mogt men reeds eenigen tijd de hoop koesteren, van Z. K. H. Prins *Hendrik* der Nederlanden, na volbragte reis in deze haven te zien terugkeeren, thans hebben wij het voorregt te kunnen mededeelen, dat de zekere tijding is ontvangen van het besluit, om het fregat *Prins van Oranje* hier te doen binnenvallen en overwinteren, kunnende Prins *Hendrik* met hetzelve reeds in de eerste dagen der volgende maand worden verwacht.

» Bij de lang bestaan hebbende onzekerheid, is dit besluit voor Vlissingen meer dan ooit verblijdend en gewigtig. Het levert een nieuw bewijs op der bijzondere genegenheid van den Vorst voor deze stad; het zal bij den naderenden winter eene bron openen van allerlei voordeelen voor vele ingezetenen en in de nooddruft van vele armen zal daardoor worden voorzien. Zonder twijfel zal dan wel de burgerij, daarin voorgegaan door het bestuur, zich beijveren, om bij de gehoopte gelukkige terugkomst van Prins *Hendrik* in het vaderland, daarin op alle vreugde en belangstelling te betoonen.

» De dag waarop wij aan den Prins het «*welkom!*" kunnen toeroepen, behoort voor Vlissingen, thans meer dan immer, een feestdag te zijn, en voorzeker zal het den Vorst welgevallig wezen, wanneer hij mag ondervinden, de dankbaarheid eener burgerij, die aan hem zoo veel goeds verschuldigd is.

» Vooral wat tot de zeemagt van den staat behoort, is 's Vorsten terugkomst alhier mede bijzonder verblijdend, en moet zij eveneens aanleiding tot vreugdebetoon en feestviering geven. Wanneer dezelve ten gevolge van 's Vorsten verlangen geschiedt, dan mag zij ook aangemerkt worden als een bewijs van tevredenheid voor de aangewende pogingen om Hoogstdeszelfs goedkeuring te verwerven, en verschaft zij op nieuw de gelegenheid, om daarnaar voor het vervolg te trachten.

» Moge het dan bij de terugkomst van den Prins in alles blijken, dat de stad, de marine, dat ieder daarover feest viert en zulks voor Z. K. H. een welgevallige hulde en dankbetoon opleveren."

— Met leedwezen verneemt men, dat zich de veldmuizen in sommige streken van Gelderland, met name in de Neder-Betuwe, op eene vreesselijke wijs vermenigvuldigen, zoodat men daardoor groote schade voor het veldgewas duchte.

— Uit Utrecht schijft men het volgende van den 26sten dezer:

» Het volgende onheil, hetwelk gisteren den persoon van *Cornelis Vermaak*, werkman in de beenzwart-fabrijk van den heer *Smits* trof, vereischt openlijke vermelding. Met zijnen arbeid bezig, had hij het ongeluk met den linker arm te geraken tusschen twee ijzeren ronddraaijende cylinders, digt bij elkander geplaatst en bestemd tot het fijnmalen van groote stukken zwartgebrande beenderen. Deze arm is hierdoor zoodanig ten eenenmale verbrijzeld, dat er aan deszelfs behoud geen oogenblik te denken viel. Gisteren avond is hem dezelve afgezet in het Akademisch gasthuis, alwaar hij verpleegd wordt. Als huisvader voor zijne vrouw en acht kinderen moetende zorgen, ziet hij en zich-zelven en deze zijne betrekkingen eensklaps beroofd van allen steun, en staat hem de donkerste toekomst te wachten, bijaldien niet van elders voorzien wordt in de armoede, in welke hij en de zijnen anders onvermijdelijk gedompeld zullen worden."

DEPARTEMENT *BREDA*

DER

MAATSCHAPPIJ: TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN.

Vergadering MAANDAG den 30. November 1846,

des avonds ten half zeven ure precies,

ten huize van den Heer Sprengers, op de Groote Markt.

Voorlezing door den Heer H. J. KROM.
Bijdrage » G. RAMAKERS.
Muziek » het Harmonie-Gezelschap.

G R A A N M A R K T.

AMSTERDAM, 27 November.

TARWE tot voorgaande prijzen ter Cons. verkocht; 129 ℔ witb. Pools. *f* 368; 126, 130 ℔ bonte dito *f* 351, 366; 127 ℔ nieuwe Noord-Hollands. aan de Zaan *f* 335.

ROGGE in Entr. met eenigen handel, ter verzending in Cons. prijshoudend; in Entr.: 118 ℔ Archangel *f* 277; 119 ℔ Petersburger *f* 280; — in Cons.: 118 ℔ Pruisis. *f* 272; 123, 125 ℔ Rostocker *f* 278, 284.

GARST en HAVER zonder handel.

BOEKWEIT in een doen; 120 ℔ Gooische *f* 224.

KOOLZAAD dadelijk in een doen, op levering van het volgende jaar slap; op 9 vaten Olie te leveren in Nov. 58 P. vl.; in April 1847 $57^1/_2$ P. v.; Sept. en Oct. 58 P. vl.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 27. NOVEMBER 1846.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van *f* 11,70 tot *f* 12,70.
Het dito dito Rogge	» » 9,80 » » 10,25.
Het dito dito Boekweit	» » 0,00 » » 6,40.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.	» 0,19.
Een lucht Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.	» 0,19.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.	» $0,29^1/_2$
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.	» 0,40.
Een Nederl. pond Tarwe meel	» 0,38.
Een dito pond grof Tarwe-meel	» 0,19.
Een dito pond Boter	» 0,68.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	» 3,10.
Het 1000 Eiken Telhout	» 3,00.
Het 1000 Doof Hout	» 2,60.
De kar Spaanders	» 3,05.
De » Struiken	» 3,00.
De 100 Mutsaard	» 2,50.

200ste KONINKLIJKEN NEDERLADSCHE LOTERIJ.

VIERDE KLASSE.

5e Trekking. No. 7802, *f* 25,000; No. 2109, *f* 2500; Nos. 4079, 6879, 10613, ieder *f* 1000.
6e » No. 6319, *f* 1250; No. 3116, *f* 1000.
7e » No. 14455, *f* 1250.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (27 *November*) waren de fondsen genoteerd: Ned. $2^1/_2$ pCt. $58^{13}/_{16}$; 3 pCt. 71; 4 pCt. $91^3/_4$; Amort.-Syndik. $87^1/_4$; Handelm. $173^1/_2$; O. Ind. Leening 4 pCt. $91^3/_8$; Rijn Spoorweg 106; Spanje Ardoins $21^5/_8$; dito Onbep. St. $21^1/_8$; 3 pCt. $38^1/_8$; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. $32^1/_8$; Ardoin Coupons $18^5/_8$; Portugezen te Londen 3 pCt. $39^1/_4$; 4 pCt. $38^1/_8$; Rusland 5 pCt. $104^5/_8$; Certif. 1831—33 $96^1/_2$; 4 pCt. bij *Hope* $88^5/_8$; Id. bij *Stiegl.* $87^5/_8$; Inschrijv. in Assign. 6 pCt. $66^7/_8$; Certif. van dito $68^7/_8$; Amerika Bankact. $4^7/_{16}$; Oostenrijk Metalliek $104^{11}/_{16}$; Weenerbank bij *Goll* 102; Brazilie $86^1/_4$.

Advertentiën.

*** In den morgen van den 26. dezer overleed alhier, na eene kortstondige ziekte, tot mijne bittere droefheid, mijne jongste Dochter MARIA HELENA GEERTRUIDA, in den nog jeugdigen leeftijd van bijna 19 jaren.

Wat ik en hare naaste betrekkingen, en diegene waarmede zij eenmaal hoopte verbonden te worden, in haar verliezen, zal ieder beseffen die de dierbare overledene gekend heeft.

D'EVERDINGE VAN DER NIJPOORT,
Wed. Koningsdorffer.

Eenige en algemeene kennisgeving.

TWENTHE.

Eene beschrijving van dit belangrijk gedeelte van OVERIJSSEL zal weldra bij den Boekhandelaar J. J. TIJL te *Zwolle*, het licht zien en een gedeelte uitmaken van het werk:

MIJNE REISPORTEFEUILLE

OF

OMZWERVINGEN

DOOR

OVERIJSSEL

IN HET NAJAAR VAN 1846.

ERNSTIG EN LUIMIG VERTELD

DOOR

H. BOOM,

Neef van den Drentschen Assessor.

De tegenwoordige toestand en 't uitzien van elke stad en elk dorp, 't godsdienstig en wetenschappelijk standpunt dat de bewoners daarvan bereikten, de middelen van hun bestaan zoo door landbouw, handel als fabrijken, hunne huisselijke en openbare levenswijze, ernstige en vrolijke uitspanningen, de volks overleveringen en sprookjes onder hen bewaard, dit alles zal gewis ruime stof opleveren tot eene nuttige en aangename lectuur.

Het werk zal worden uitgegeven in vier afleveringen, ieder van minstens zes vel druks, groot octavo, à *f* 1,— de aflevering.

De eerste aflevering verschijnt op 1 Januarij, de tweede op 1 Maart, de derde op 1 Mei en de vierde op 1 Julij 1847.

De 1e en 2e Afleveringen zal de beschrijving van TWENTHE geven.

De Inteekening staat open bij alle Boekhandelaren in dit Rijk tot 31 December.

*** Bij BROESE & COMP., te *Breda*, is verkrijgbaar:

BREDASCHE ALMANAK,

VOOR HET JAAR ONZES HEEREN JEZUS CHRISTUS.

1847.

Voorzien van een Naamregister van Administrative, Finantiële en Justitiële Ambtenaren, Maatschappijen en Leden der Collegiën in de Stad en het Arrondissement *Breda*. Voorts, eene opgave der Kermissen, Jaar-, Paarden- en Beestenmarkten, den Op- en Ondergang van Zon en Maan, de Eclipsen, enz. Het varen der Beurtschepen en Marktschuiten, het rijden der Diligences, de aankomst en het vertrek der Vrachtkarren, Boden, enz., enz.

Prijs: Enkele 10 Cents, Dubbele 20 Cents, idem op best papier 25 Cents.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers